

N:o 21.

Af Herr **Bennich, Nils Axel Gustafsson:** *Angående anvisande af 120,000 R:dr för utdikningar och aftappningar i Norrbottens m. fl. län.*

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof (pag. 29) vitsordar väl angelägenheten af fortfarande understöd till sådana utdikningar och aftappningar i Norrbottens, Westerbottens, Westernorrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks häradet af Wermlands län, som hufvudsakligen afse att förminska frostländigheten inom dessa orter, men inskränker det härtill för år 1870 äskade anslag från hvad sednaste Riksdagen beviljat, 120,000 R:dr, till hälften deraf, eller 60,000 R:dr, att utgå under enahanda villkor som för närvarande finnas bestämda. Af det bifogade och återopade Statsråds-protokollet för civilärenden (pagg. 30, 31) erfäres vidare, att ansökningar om bidrag till dylika utdikningar, åtföljda af utarbetade planer, finnas hos styrelsen hvilande för tillhoppa 134 aftappningsföretag, beräknade till en arbetskostnad af icke mindre än 1,032,521 R:dr 33 öre.

Missförhållandet emellan det sålunda ådagalagda behofvet och det ifrågasatta anslaget till dess afhjelpande är ögonskenligt. De hvilande ansökningarna hafva till icke ringa del inkommit för några år tillbaka, men i anseende till hittills beviljade anslags otillräcklighet ännu icke kunnat bifallas. Anslagets ytterligare inskränkning aflägsnar ännu mera utsigten till bekommande af det understöd, under förhoppning hvaraf ofta ganska dyrbara undersökningar blifvit bekostade, företrädesvis just af dem som äro svårast utsatta för frostens härjningar. Sådana enskildas missräkningar och lidanden må dock här endast i förbigående antydast. Ur Statens synpunkt böra andra omständigheter komma under öfvervägande.

Det är en redan bekräftad erfarenhet, att afdikningar icke blott af större vattensjuka trakter utan äfven af de mindre frostnästen, som i mängd förekomma inom norra länen, omedelbart efter deras fullbordande och långt innan de afdikade markerna kunnat blifva tjenliga för någon odling, hvar och en i sin mån, så fullkomligt uppfyllt sitt hufvudsakliga ändamål, att

mer och mindre närgränsande odlade lägenheter, hvilka förut vid hvarje ogynnsam temperaturförändring hemsökts af frostsador, sedermera befunnits deremot lika tryggade som andra inom orten af ålder väl ansedda tegar. Den enskilda och statsekonomiska nyttan af dessa arbeten kan följaktligen icke vidare betviflas. I samma mån afdikningsarbetena hinna fortgå, skola ock verkningarne deraf alltmera utsträckas och kraftigt bidraga till de nu vanlottade norra länens tryggade utkomst och förkofran.

En annan icke mindre väsendtlig omständighet, som af sakens natur och erfarenheten bekräftas, förtjenar härvid synnerlig uppmärksamhet, den nemligen att dessa afdikningsarbeten hvarken hafva till ändamål eller följd att omedelbart bereda nya odlingslägenheter, som i en förväntad direkt afkastning ersätta jordegaren afdikningskostnaden, såsom vanligen i mellersta och södra Sverige är förhållandet; men att deremot den fördel, som frostländighetens undanrödjande medför, ingalunda är begränsad till det eller de hemman, inom hvilkas områden den afdikade frostförande marken är belägen, utan äfven och stundom hufvudsakligen kommer andras egor till godo. Vid dessa förhållanden kan man svårligen förvänta en sådan sjelfuppoffring af den ene jordegaren eller en så endrätig samverkan emellan flere, att den förre skulle på egen bekostnad verkställa arbeten, af hvilka han ensam icke kunde vänta motsvarande fördel, eller att de sednare skulle egna något kraftigare bidrag till afdikning af en jord, i hvilken de icke ega någon del. Både ändamålet med och omständigheterna vid dessa arbeten betinga således Statens mellankomst med bidrag, som möjliggöra arbetenas utförande på en gång till enskildt och allmänt gagn.

Nu är detta visserligen i principen erkänt så väl genom de anslag, hvilka sednaste Riksdagar för ändamålet beviljat, som ock genom Kongl. Maj:ts omförmälda nådiga Proposition; men vid företag af den omfattande betydelse som de ifrågavarande, och för hvilka man har allt skäl att söka vidmagthålla ett allmänt och lefvande intresse bland den stora mängden af obemedlade jordbrukare, är det för ändamålet visserligen icke nog att i principen göra medgifvanden, som sakna en motsvarande tillämpning; och såsom sådan lär svårligen kunna anses det nu ifrågasatta anslag, som, fördeladt på mera än sex af rikets vidsträcktaste län och på den stora mängden af förberedda dyrbara och angelägna arbeten, måste blifva allt för obetydligt. Det är fastmera fara värdt, att den väckta hågen och benägenheten att göra stora enskilda ansträngningar för dessa viktiga arbetens bedrivande, emot jemförelsevis ringa statsbidrag, genom en alltför stor, om ock tillfällig inskränkning af dertill anvisade medel, skall åter förfalla till denna modlösa översksamhet, som svåra pröfningar och förgäfves vidtagna kraftansträngningar så lätt alstra.

Enligt min på noggrann kännedom om dessa förhållanden grundade öfvertygelse bjuder Statens sanna intresse, att den uti ifrågavarande riktning vaknade företagsamheten hållas vid full lifaktighet och, så långt tillgångarne möjligen medgifva, oafbrutet understödjes; och då de bittra lidanden och de betydliga undsättningsbidrag, som frostskadorna i Norrland föranledt, ännu äro i friskt minne, vågar jag hysa den förhoppning, att Riksdagen varmt behjertar denna viktiga angelägenhet och äfven nu beviljar samma anslagsbelopp som tillföre, eller 120,000 R:dr, hvarom jag vördsamt anhåller.

Stockholm den 27 Januari 1869.

A. G. Bennich.

N:o 22.

Af Herr **Berg, Johan Theodor:** *Angående beviljande af ett låneunderstöd å 400,000 R:dr för anläggning af en jernbana emellan gruffälten vid Billeholm samt lämplig punkt å Landskrona—Helsingborgs-jernvägen.*

Förvissad, att hvarje fosterlandsvän skall anse det önskvärdt, att landets hjelpkällor tillgodogöras och gerna efter förmåga vill dertill medverka, samt att statsmagterna skola vara angelägna att genom undanrödjande af hindren derför äfven dertill bidraga, anhåller jag att få fästa Riksdagens uppmärksamhet på en inkomstkälla, som, funnen och bearbetad af några derför nitälskande personer, behöfver en bättre kommunikationsled för att blifva vinstgifvande och för fosterlandet nyttig och att begära Riksdagens biträde för anläggande af en jernväg, som lyckligtvis kan vinnas för en jemförelsevis ganska måttlig kostnad.

Sedan mer än 4 år hafva stenkolsfyndigheter inom Luggude härad i Malmöhus län blifvit undersökta och delvis bearbetade. Efter många dyr-